

EU
20
24

Lifs valagenda för ett
friskare och konkurrens-
kraftigare EU

De forskande
läkemedelsföretagen

Den 9 juni röstar svenskarna i Europaparlamentsvalet 2024. Resultatet kommer att få stor effekt på samhällsutvecklingen, bland annat inom folkhälsa och ekonomi. För det som händer i EU har en direkt inverkan på Sverige. Där stiftas många av våra lagar och dit går majoriteten av vår export.

För life science-branschen, en av Sveriges mest framgångsrika exportindustrier, står mycket på spel. Läkemedelsföretagen utvecklar inte bara läkemedel som förbättrar människors hälsa och livskvalitet, de är också en motor för välbefinnande och tillväxt. Att de har goda förutsättningar verka blir en viktig uppgift för de svenska parlamentarikerna som väljs in.

De senaste 20 åren har Europa tappat mark till länder som Kina och USA. Genom att göra EU till en attraktiv plats för life science-branschen, satsa på en innovationsdriven tillväxt och grön omställning går det att vända utvecklingen.

Lif vill ha ett mer konkurrenskraftigt, hållbart och friskare EU där invånarna har god tillgång till effektiva läkemedel och en högkvalitativ vård.

Här presenterar vi vår agenda inför EU-parlamentsvalet.

Stärk EU:s läkemedelsbransch för global konkurrenskraft och hållbar utveckling

För att EU ska kunna bibehålla sin konkurrenskraft och för att läkemedelsindustrin ska kunna bidra fullt ut till den gröna omställningen och den säkerhet och beredskap som krävs i och med ökad geopolitisk oro, måste Europa bli mer attraktivt för investeringar.

Det kräver expansiva satsningar på forskning och innovation så att europeiska länder blir förstahandsvalet när globala läkemedelsföretag planerar nya satsningar. Det är också nödvändigt för att EU på sikt ska kunna dra nytta av hälsoinnovationer och gröna tekniska framsteg.

De senaste två decennierna har EU tappat mark till USA och Kina, som nu hotar att bli helt dominerande inom forskning och utveckling av läkemedel. Parallellt kan de med sina statliga subventionsprogram för att sporra den gröna omställningen erbjuda bättre förhållanden för industriverksamhet.

I takt med att Europas andel av den globala ekonomiska kakan minskar blir unionen alltmer beroende av att importera teknologi, innovation och råvaror från länder utanför EU. Det gäller inte minst läkemedelsbranschen, som i sin tur vilar tungt på export. Därför är det kritiskt att upprätthålla frihandeln. Det är också avgörande för en stabil läkemedelsförsörjning i såväl kristid som normalläge och i arbetet med EU:s säkerhet. Tendenser till ökad protektionism behöver motverkas och EU-kommissionen måste sätta handelsfrågor högre upp på agendan.

För att EU ska kunna genomföra den gröna transformationen och nå sina klimatmål krävs nya regler och policies. De senaste åren har arbetet med the green deal och en rad nya lagar ökat kraven på läkemedelsbranschen att investera i omställningen, rapportera och ta ansvar för sin del av hållbarhetsarbetet i EU. Syftet är gott men resultatet blir en alltmer omfattande regulatorisk börda så att mer resurser

måste allokeras till administration istället för innovation och produktion. Den snabba regleringstakten gör därför inte EU mer konkurrenskraftigt. Regelverken måste förenklas och konkurrenskraftstestas.

Lif vill se

- Förbättra EU:s forskningsramverk: EU bör öka budgetandelen för forskning och innovation, främja teknikneutralitet, minska regelbördan och göra det lättare för små företag att söka stöd för att hålla jämna steg med den globala konkurrensen.
- Värna frihandeln: Som ett litet exportberoende land är Sverige beroende av en öppen marknad för export och tillgång till råvaror. EU måste värna öppna gränser.
- Europeiska stödsystem: EU bör sträva efter att stödsystem för subventionering av den gröna omställningen utformas på europeisk nivå och inte nationell, för att motverka en snedvriden EU-intern konkurrens.
- Stärk EU:s inre marknad: Den fria rörligheten är avgörande för Europas ekonomi men den hotas av fragmentisering, bland annat på grund av hur medlemsländerna implementerar EU:s lagstiftning. Att bryta trenden bör vara en prioritet för nästa kommission.
- Minska den regulatoriska bördan: EU måste upprätthålla arbetet med att minska rapporteringskraven med 25 procent som EU-kommissionens ordförande utlovat. Förenklade regelverk är avgörande för att stärka företagets konkurrenskraft och öka investeringsviljan i EU.
- Ta hänsyn till konkurrenskraften: När ny lagstiftning för att nå klimatmålen och den gröna omställningen utformas bör EU ta större hänsyn till industrins konkurrenskraft. Detta genom att utföra konsekvensanalyser och att tidigt involvera företagen i lagstiftningsprocessen.

EU som ett nav för innovation och forskning

För att EU:s life science-sektor ska kunna växa och bidra till en ledande europeisk säkerhet, beredskap och position i den globala gröna omställningen där hållbara lösningar används för att skapa hälsa, måste framstegen inom medicinsk forskning tas tillvara bättre. Innovation och utveckling av nya läkemedel i Europa behöver ges ett större fokus med bättre förutsättningar och produktionen inom unionen måste öka.

Då står EU inte bara rustat för att hantera geopolitisk säkerhet och framtida hälsokriser utan driver också på utvecklingen av grön teknologi och hållbara innovationer, eftersom läkemedelsföretagen redan ligger i framkant på området.

Då krävs ett ekosystem med tvärvetenskapliga nätverk, fungerande infrastrukturer för hälsodata,

robust samarbete och offentlig-privata partnerskap. Innovativa små och medelstora företag spelar en vital roll för EU:s innovationsförmåga, och de behöver goda förutsättningar och unionen måste satsa på medicinsk utbildning.

Ramverken på nationell och på EU-nivå måste skapa ett klimat där läkemedelsbranschen kan blomstra och bli mer konkurrenskraftig globalt. Därför är det viktigt att den svenska regeringen står upp för innovation i arbetet med de lagstiftningar och strategier som är avgörande för branschen, bland annat EU:s nya läkemedelslagar, EHDS (European Health Data Space), EU:s innovationsstrategi och de bestämmelser som formar möjligheten att verka i Europa. Sverige måste skapa allianser med andra innovationsvänliga medlemsstater i unionen, bland annat de nordiska länderna.

Lif vill se

- En robust finansiering av grundforskning och tidig upptäckt genom EU:s långtidsbudget (Multiannual Financial Framework, MFF) för att tillgodose ouppfyllda medicinska behov.
- Finansiella instrument som kan skala upp kapital för start-ups och innovativa små och medelstora företag samt säkerställa att vetenskapliga upptäckter kan utvecklas till nya behandlingar inom Europa.
- Ett konkurrenskraftigt och förutsägbart ekosystem för innovation och investeringar i forskning och utveckling i EU som möjliggör kliniska prövningar och sekundäranvändning av hälsodata.

Satsa på kompetensförsörjning för hälso- och sjukvård och industri i EU

Den europeiska offentliga och privata hälso- och sjukvårdssektorn kan bara möta framtida utmaningar och möjligheter med anställda som har rätt kompetens. Likaså behöver industrin de vassaste förmågorna för att stärka Europas konkurrenskraft globalt.

Redan idag råder kompetensbrist i branschen och den har ett löpande behov av kvalificerad arbetskraft, inklusive inom bioteknik, data och regulatoriska processer. Behoven kommer bara att öka. I kombination med kommande stora pensionsavgångar utmanas tillväxt och konkurrenskraft inom EU:s läkemedelssektor än mer.

För att kunna erbjuda unionens alla medborgare kvalitativ vård måste EU satsa på fler digitala verktyg, kompetenshöjning och fortbildning av sjukvårdspersonalen. Då blir Europas hälso- och sjukvårdssystem starkare och kan dessutom enklare genomföra den digitala transformation som behövs för att klara kompetensförsörjningen och dra nytta av den tekniska utvecklingen.

Life science-företagens behov måste säkras genom investeringar i utbildning och fortbildning, särskilt inom STEM (science, technology, engineering and mathematics). Det är inte bara kritiskt för sektorns innovations- och konkurrenskraft utan också för

den bredare ekonomiska tillväxten och den gröna omställningen inom EU.

Men fler åtgärder krävs. För att ytterligare stärka kompetensförsörjningen inom både sjukvård och industri måste EU förbättra den fria rörligheten för arbetskraft inom unionen så att företag enklare kan rekrytera nödvändig kompetens från andra medlemsländer och tredje land. Det är avgörande för att fylla dagens och morgondagens stora behov.

Lif vill se

- Investeringar i kompetenshöjning för den europeiska arbetskraften inom hälso- och sjukvården och industrin, med starkt fokus på en hållbar digital infrastruktur och data.

En strategi för europeisk life science i världsklass

Det är bara genom att koppla ihop alla nyckelområden inom life science som Europa kan leverera den sammanhängande strategi och politik som ett livskraftigt ekosystem för medicinsk forskning, innovation och sjukvård behöver.

Ett europeiskt life science-kontor bör inrättas inom EU-kommissionen och driva på arbetet med en europeisk strategi för sektorn. Kontoret ska bygga en bro mellan de avdelningar inom kommissionen som håller i EU:s politik inom hälsa, forskning och industri såsom myndigheten för beredskap och insatser vid hälsokriser (HERA) och generaldirektoraten med ansvar för forskning, innovation, näringsliv, folkhälsa och små och medelstora företag.

Lif vill se

- Ett europeiskt life science-kontor och en strategi som bygger upp Europas konkurrenskraft.

Se sjukvård och läkemedel som en investering i ett friskare Europa

Även om de flesta beslut om tillgång till och finansiering av behandling och vård tas på nationell eller regional nivå finns det saker EU kan göra för att stödja både patienter och sjukvårdssystem. Europeiska beslutsfattare har också en central roll i att förändra synen på hälso- och sjukvårdsutgifter. Vården måste ses som en investering där insatser ger positiva effekter i hela samhället.

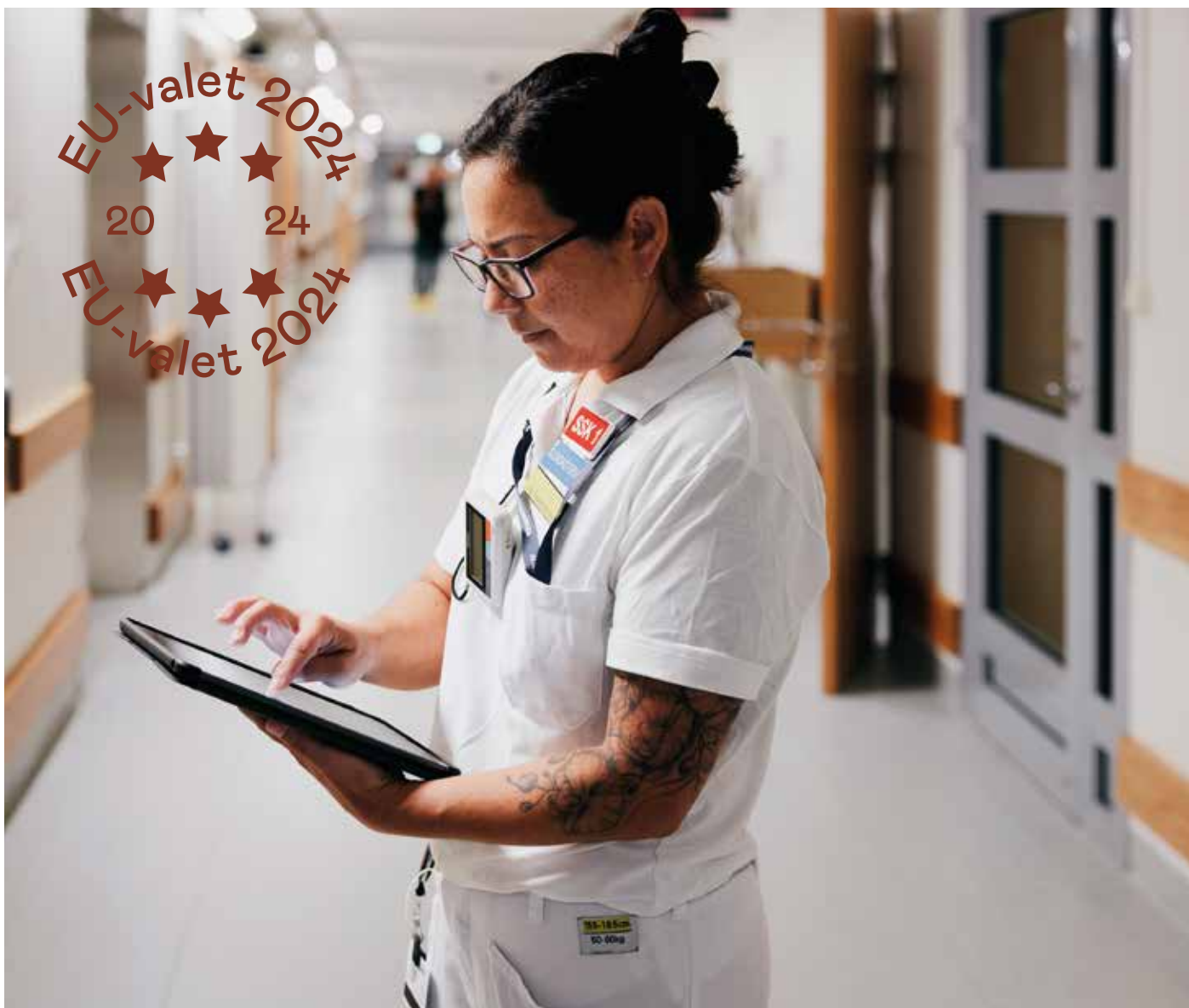
De nuvarande redovisningsreglerna förhindrar nödvändiga investeringar i hälso- och sjukvården, från satsningar på prevention till vård, eftersom de inte tar hänsyn till de långsiktiga fördelar som bättre hälsa och framtida kostnadsbesparingar ger.

Europakommissionen och medlemsländerna bör se över hur en del sjukvårdsutgifter skulle kunna klassas som investeringar istället för driftskostnader. Det skulle öppna för nya finansieringsformer. Europas system för nationalräkenskaper borde anpassas för detta.

Lif vill se

- En framtidssäkrad ny läkemedelslagstiftning i EU som stärker industrins konkurrenskraft och ger snabbare introduktion av nya innovativa läkemedel över hela Europa.

Digitalisering för bättre sjukvård och forskning i EU

Digitaliseringen transformerar hälso- och sjukvården i grunden och öppnar dörren till mer patientcentring och en bättre, effektivare vård. En av hörnstenarna i EU:s digitaliseringsagenda är initiativet European health data space (EHDS), ett gemensamt ramverk för användning av hälsodata inom forskning, innovation och vård. Genom att nyttja data bättre kan Europa accelerera utvecklingen av nya läkemedel och sjukvården kan ta ett stort kliv framåt.

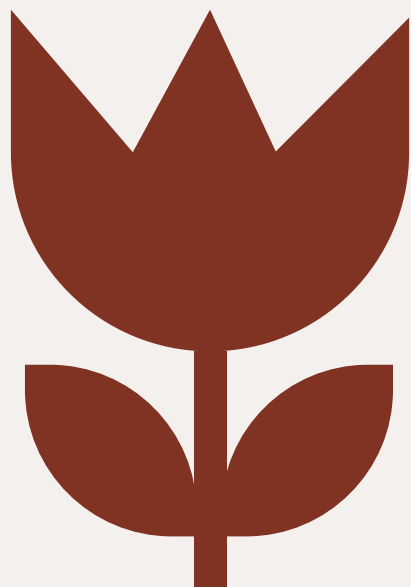
Artificiell intelligens spelar en central roll för utvecklingen, med sin revolutionerande kapacitet att bearbeta stora mängder data så att life science-sektorn kan lösa komplexa medicinska utmaningar.

Men för att potentialen i AI, digitalisering och hälsodata ska komma till full nytta krävs regelverk som håller jämna steg med teknikens snabba utveckling och en robust digital infrastruktur. En viktig pusselbit

är hälso- och sjukvårdssystemens interoperabilitet: EU-länderna måste ha gemensamma standarder som underlättar delning av data och samarbete genom hela vårdkedjan. Att kunna samla in standardiserad hälsodata på ett säkert sätt stärker den medicinska forskningen och effektiviserar sjukvårdssystemen.

Lif vill se

- EU behöver gemensamma specifikationer och standarder inom EHDS för kvalitativ, relevant och säker hälsodata, med ett starkt skydd för den personliga integriteten.
- EHDS behöver både möjliggöra sekundär användning och säkerställa skydd av immateriella rättigheter hos dataägare.
- Europeiska kommissionen måste främja användningen av AI genom ändamålsenliga regelverk i kombination med satsningar på forskning, infrastruktur och tillgång till hälsodata.

Läkemedelsförsörjning och god beredskap i Europa

Geopolitisk oro, brist på komponenter eller störningar i de globala leveranskedjorna är några anledningar till att läkemedelsbrist uppstår. När en medicin inte går att få tag i skapar det oro och stress hos patienterna och ökar sjukvårdens arbetsbörda.

Även om endast en mindre andel av läkemedelsbristerna i EU uppstår inom den forskande läkemedelsföretagens produktion är det av högsta prioritet

för branschen att hantera och förebygga dem. En trygg läkemedelsförsörjning stöttar också Europas beredskap.

EU vill att unionen ska bli mer självförsörjande på kritiska läkemedel. Det är nödvändigt med samarbete mellan medlemsstaterna för att hantera situationer där mediciner riskerar att ta slut. Samtidigt är det essentiellt att upprätthålla frihandeln och undvika protektionism så att varor kan flöda fritt över gränserna.

Lif vill se

- Att Europa ökar sin resiliens genom att stärka utveckling och produktion av läkemedel inom unionen.
- IT-system som är harmoniserade över hela EU för att övervaka tillgång och efterfrågan på läkemedel genom hela leveranskedjan.
- Elektroniska bipacksedlar som öppnar för snabb omfördelning av läkemedel mellan länder vid brist, förutsatt att informationen finns på alla relevanta språk.

En hållbar europeisk läkemedelsbransch

Klimatförändringarna och miljöförstöringen är huvudfrågor för EU. Med åtgärds paketet the green deal (den gröna given), unionens tillväxtstrategi för en hållbar omställning, ska unionen uppnå en resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi med nettonollutsläpp av växthusgaser 2050.

Life science-branschen kan accelerera omställningen. Den är högteknologisk och ligger redan långt fram i utvecklingen av de klimatanpassade produktionsmetoder som kommer att vara en global konkurrensfaktor när resten av världen ställer om. Viktigt är dock att EU:s politik skapar rätt förutsättningar.

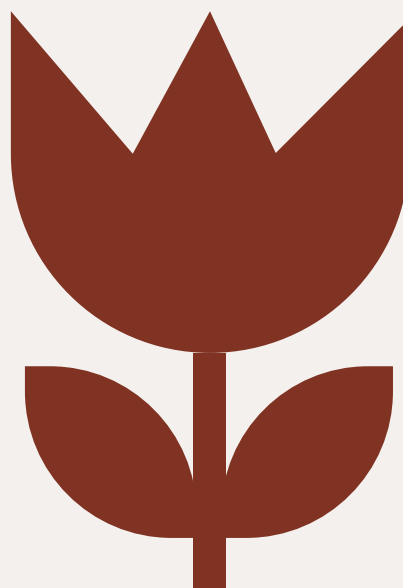
Läkemedelsbranschen tillverkar värdefulla behandlingar och läkemedel. En del av dem har också egenskaper som gör dem till ett problem om de hamnar på fel plats i miljön. Nästa mandatperiod utformas ett antal regelverk och lagar för hållbarhet i Europeiska unionen: den nya läkemedelslagstiftningen, kemikaliestrategin, avloppsvattendirektivet med mer. Inom ramen för kemikaliepolitiken (REACH) föreslås restriktioner och utfasning.

För läkemedelsbranschen blir förslaget om utfasning av PFAS-ämnena den största utmaningen. Lif håller med om att dessa skadliga substanser måste hanteras. Men om de har ett stort värde

för sjukvården och patienterna ska de kunna användas under förutsättningen att de inte sprids i samhället. På så sätt kan EU värna både hållbar hälsa och grön hänsyn.

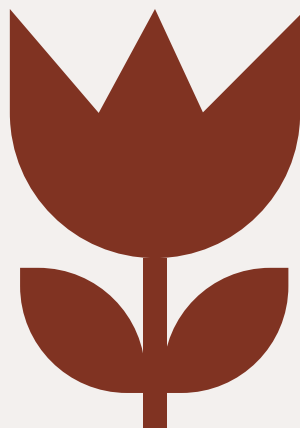
Lif vill se

- Att EU-politiken kan balansera god läkemedelstillgång och omställningen på klimat- och kemikalieområdet.
- Att EU agerar i linje med Agenda 2030, med hänsyn tagen till alla globala hållbarhetsmål.

Läs mer på [Lif.se/EU-valet2024](https://lif.se/EU-valet2024)

Läs mer på [Lif.se/EU-valet2024](https://lif.se/EU-valet2024)

De forskande
läkemedelsföretagen